

Huvudman

Kannebäcks friskoleförening, org. 857206-9568

styrelsen@drakbergsskolan.se

Ärendet

Tillsyn av den fristående grundskolan Drakbergsskolan belägen i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kannebäcks friskoleförening att senast den **3 maj 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kannebäcks friskoleförening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kannebäcks friskoleförening ska vidta följande åtgärder

1. Se till att rektorn startar utredningar av de elever som rektor och elevhälsa (se nedan s. 4) har identifierat vara i behov av särskilt stöd men där utredningar ännu inte påbörjats. Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningarna har startats för dessa elever. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn säkerställer att följande elevers (rad 9 och 35) aktuella behov av särskilt stöd utreds på nytt. I detta ingår att uppdatera och komplettera tidigare gjorda utredningar utifrån elevernas aktuella behov,

om det inte nyligen gjorts eller framstår som obehövt. För varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats innan den **26 april 2023**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. För varje ytterligare anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden **2 januari 2023 – 26 april 2023** och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
4. För varje utredning om särskilt stöd som avslutats innan den **26 april 2023** ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden **2 januari 2023 - 26 april 2023**. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
5. Se till att det i beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser (avseende ämnen och omfattning) som görs från den ordinarie timplanen. Ett sådant beslut ska som exempel ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 12 §, 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 32 §§ förvaltningslagen [2017:900]).
6. Se till att underrätta elevens vårdnadshavare om hur de kan överklaga beslutet om anpassad studiegång till Skolväsendets överklagandenämnd, i samband med att de får del av beslutet (33 § förvaltningslagen och 28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen).

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Drakbergskolan belägen i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Drakbergskolan följer gällande bestämmelser om rätten till särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 14-15 november 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskilt stöd

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av en förteckning över de elever som inte nådde betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper i ett eller flera ämnen under höstterminen 2021 och vårterminen 2022. I inkommen förteckning finns 46 elever angivna. Utifrån inkommen förteckning har Skolinspektionen hämtat in underlag bestående av bland annat senast gjorda utredningar avseende nio elevers behov av särskilt stöd samt efterföljande åtgärdsprogram.

Av det underlag som begärts in, avseende nio elever varav åtta som för närvarande går på skolan, framgår att för två av eleverna är utredningarna som legat till grund för åtgärderna i åtgärdsprogrammen närmare tre år gamla och eleverna har sedan utredningarna gjordes bytt stadie. För eleverna, som bedömts vara i behov av särskilt stöd, har skolan kontinuerligt uppdaterat åtgärdsprogrammen men inte genomfört någon förnyad utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Lärare som arbetar i mellanstadiet uppger att det i regel inte görs en ny utredning när en elev byter stadie eftersom läraren följer med klassen upp i det nya stadiet och därmed har kännedom om hur skolan arbetat med eleven. Drakbergsskolan är en liten skola och personalen har täta uppföljningar och därmed bra kunskap om varje elev. Av intervju med rektor framgår att det finns en-två elever där den pedagogiska utredningen behöver uppdateras. Vidare uppger rektor att de utredningar som gjorts är av olika kvalité och det finns pedagogiska kartläggningar som eventuellt inte speglar elevens aktuella stödbehov.

Rektor uppger i intervju att det finns fyra-fem elever på skolan som behöver utredas för särskilt stöd. För två av dessa elever har en pedagogisk utredning påbörjats, berättar rektorn vidare. Gällande en annan elev berättar rektorn att skolan avser att göra en psykologisk utredning samt att den pedagogiska utredningen ska uppdateras. Vidare framkommer av intervjun med rektor att det

finns ytterligare en elev där skolan har gjort en psykologisk utredning samt att skolan kommer att göra en ny pedagogisk utredning.

Beslut om anpassad studiegång

Av tillsynen framkommer att två elever under höstterminen 2022 hade anpassad studiegång. Vad gäller de två beslut gällande anpassad studiegång som Skolinspektionen har tagit del av framgår att anpassningen gäller flexibel skoldag och att ämnet idrott tas bort från studieplanen. Vad gäller det ena beslutet framgår också att eleven ska vara i skolan på tisdag, onsdag och torsdag förmiddag fram till jul och att tiden därefter ska utökas med lektion i ämnena svenska och hemkunskap. Båda besluten är daterade i november 2020, saknar överklagandehänvisning samt information om hur länge anpassningen ska fortgå.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som

möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, eller anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut enligt 31 och 32 §§ förvaltningslagen.

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Det framgår även att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver och att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. (Lgr 22, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar)

Av förarbetena till skollagen framgår att det är viktigt att skolan inte väntar för länge med att utreda en elevs eventuella behov av särskilt stöd. Utredningen ska göras i samråd med den berörda eleven och med beaktande av bestämmelsen om särskild hänsyn till barnets bästa. Om denna utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd för att kunna nå målen ska sådant stöd ges. Det är elevens behov av stöd som ska vara vägledande för besluten. För rektor är därför varje beslut om en stödåtgärd något som måste föregås av noggranna pedagogiska överväganden, samtidigt som det också finns ekonomiska realiteter att beakta. Processen kan beskrivas i fem steg: att uppmärksamma, utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp och utvärdera. I vissa fall kan en utredning göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt. (prop. 2009/10:165 s. 287-291)

Skolinspektionens bedömning

Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns flera brister i skolans arbete med att tillgodose elevernas rätt till särskilt stöd.

Av utredningen framgår att rektor har identifierat ett antal elever och gjort bedömningen att elevernas behov av särskilt stöd behöver utredas. Vidare framgår

att vid tidpunkten för tillsynen har en utredning enbart påbörjats för två av dessa elever. Om en elevs behov av särskilt stöd inte skyndsamt utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven har behov av och rätt till enligt skollagen.

Vidare visar tillsynen att två av de utredningar som Skolinspektionen tagit del av är närmare tre år gamla. En utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska ligga till grund för elevens stödåtgärder och behöver hela tiden vara aktuell och relevant för att fånga upp och motsvara elevens aktuella stödbehov. Det finns inget hinder mot att skolan utgår ifrån tidigare gjorda utredningar av elevers stödbehov, däremot behöver skolan komplettera utredningarna med aktuella uppgifter om elevernas nuvarande skolsituation. I de aktuella fallen har eleverna bytt stadie och därmed kan elevernas situation och behov ha förändrats på så sätt att det är befogat att genomföra en ny eller kompletterande utredning av elevernas behov av särskilt stöd.

Tillsynen visar också att det finns brister i skolans beslut om anpassad studiegång eftersom det inte tydligt framgår vilka ämnen som berörs av anpassningen över tid, i vilken omfattning som anpassningen gäller och hur länge anpassningen ska pågå. Besluten saknar vidare överklagandehänvisning vilket innebär att eleverna och deras vårdnadshavare inte har getts möjlighet att överklaga besluten om den särskilda stödåtgärden. Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den enskilde eleven eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Av det skriftliga beslutet ska därför framgå vad som beslutats, dvs. vilka ämnen som berörs och i vilken omfattning. Vidare behöver skolan kontinuerligt och systematiskt utvärdera åtgärderna. Om utvärderingar inte tar ställning till om den anpassade studiegången är relevant utifrån hur eleven utvecklats sedan föregående utvärdering, finns det en uppenbar risk att den anpassade studiegången blir en gång för alla given.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att det finns en risk för att elever inte får det särskilda stöd som de eventuellt behöver och har rätt till. Huvudmannen måste därför vidta åtgärder för att se till att rektorn och skolans personal fullgör de skyldigheter och de uppgifter som följer av skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kannebäcks friskoleförenings verksamhet vid Drakbergskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Kannebäcks friskoleförening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Linda Lundberg

Beslutsfattare

Signerat av: Linda Lundberg

X Elina Eliasson

Föredragande

Signerat av: Elina Eliasson